

การพัฒนา ระบบการฝึกงานของนักศึกษาสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

นายประจวบ จันทภาโต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ความอดทน

ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ที่จังหวัดปทุมธานี วิชาวิทยานิพนธ์นี้จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ของ

ปีการศึกษา 2558

พิมพ์ที่สำนักงานวิทยานิพนธ์และเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ชื่อ : นายประจวบ จันทกาโส
ชื่อวิทยานิพนธ์ : การพัฒนาระบบการฝึกงานของนักศึกษาสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
สาขาวิชา : บริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร.สบสันต์ อุตกฤษฎ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ สติรยากร
ปีการศึกษา : 2558

บทคัดย่อ

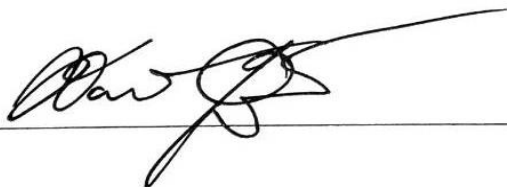
การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและประเมินความเหมาะสมระบบการฝึกงานของนักศึกษาสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2) พัฒนาและประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการระบบการฝึกงานของนักศึกษา การรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน จากกลุ่มเป้าหมายดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 เก็บข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพปัญหาการฝึกงานของนักศึกษา กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ 1) ครูนิเทศก์และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 212 คน 2) ครูฝึกและผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 196 คน และ 3) นักศึกษาฝึกงานช่างอุตสาหกรรม จำนวน 221 คน จากสถานศึกษาประเภทวิทยาลัยเทคนิค จำนวน 92 แห่ง วิทยาลัยสารพัดช่าง จำนวน 48 แห่ง และวิทยาลัยการอาชีพ จำนวน 103 แห่ง รวมทั้งสิ้น 243 แห่ง และสถานประกอบการที่ทำความร่วมมือในการรับนักศึกษาฝึกงาน รวมทั้งสิ้น 243 แห่ง ในภาคกลาง ภาคตะวันออก และกรุงเทพมหานคร ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ โดยใช้แบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลสภาพปัญหาการฝึกงานมาพัฒนาระบบการฝึกงานของนักศึกษา สร้างหลักสูตรฝึกอบรมเทคนิค การสอนงานสำหรับครูฝึก ประกอบด้วย เนื้อหา หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 7 หัวข้อเรื่อง ดำเนินการฝึกอบรมด้วยวิธีการสอนแบบเผชิญหน้า (Face to Face) และจัดทำคู่มือสำหรับผู้บริหาร คู่มือสำหรับครูนิเทศก์และครูฝึก คู่มือสำหรับนักศึกษาฝึกงาน ขั้นตอนที่ 2 ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมและคู่มือ จากกลุ่มเป้าหมายคือ ครูฝึก จำนวน 9 คน จากสถานประกอบการที่รับนักศึกษาฝึกงานกับวิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ ดำเนินการด้วยหลักสูตรฝึกอบรม โดยใช้แบบฝึกหัดและแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ เพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม และทดลองใช้คู่มือสำหรับกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 6 คน คู่มือสำหรับครูนิเทศก์และครูฝึก จำนวน 8 คน และคู่มือสำหรับนักศึกษาฝึกงาน จำนวน 6 คน ใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินประสิทธิภาพของคู่มือ ขั้นตอนที่ 3 นำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายคือ ครูฝึก จำนวน 12 คน จากสถานประกอบการ

ที่รับนักศึกษาฝึกงานกับวิทยาลัยการอาชีพควนขนุน ฝึกอบรมด้วยหลักสูตร โดยใช้แบบฝึกหัดและแบบทดสอบหลังการเรียนรู้อ เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมและแนะนำการใช้คู่มือกับกลุ่มเป้าหมาย ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมและคู่มือ

ผลการวิจัยพบว่า ระบบการฝึกงานของนักศึกษาที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด หลักสูตรฝึกอบรมมีประสิทธิภาพที่ร้อยละ 94.88/91.78 และ 89.33 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 และ 75 คู่มือสำหรับผู้บริหาร คู่มือสำหรับครูนิเทศก์และครูฝึก คู่มือสำหรับนักศึกษาฝึกงาน ระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด จากการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย พบว่า มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมและคู่มืออยู่ในระดับมากที่สุด

(วิทยานิพนธ์มีจำนวนทั้งสิ้น 415 หน้า)

คำสำคัญ : ระบบการฝึกงาน หลักสูตรฝึกอบรมเทคนิคการสอนงานสำหรับครูฝึก คู่มือ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Name : Mr.Prachuab Chuntapaso
Thesis Title : The Development of Student Internships of the Academic Institution under
the Office of Vocational Education Commission
Major Field : Vocational and Technical Education Management
King Mongkut's University of Technology North Bangkok
Thesis Advisor : Associate Professor Dr.Sobsan Utakrit
Co-Advisor : Assistant Professor Dr.Pairote Stirayakorn
Academic Year : 2015

Abstract

The purposes of this research were to 1) develop and evaluate the appropriateness of the development of student internships of the academic institutions under the Office of Vocational Education Commission 2) develop and evaluate the efficiency of the training curriculum for management administrator of the development of student internships. The data collection included 4 steps. First, the problem of students in training was studied by the target groups of 1) 212 supervisory teachers and deputy directors in academic section 2) 196 trainers and the administrators of industries 3) 221 technical training students from 92 technical colleges, 48 polytechnic colleges and 103 industrial and community education colleges. The total of 243 institutes and 243 industries are located in the central, the east and Bangkok, the north, the north east and the south. The data of the training problems were used to develop the students' training system, constructed the technical training curriculum for trainers, manual for college administrators, manual for supervisory teachers and trainers manual for training students. Second, the training curriculum and manual were implemented to the target groups. There were 9 trainers from the industries that the students from Hatyai Technical College were trained. After that the training was conducted by using the exercise and post test to evaluate the efficiency of the training curriculum. The administrator manual was implemented to collect data from 6 college administrators and industry administrators, the manuals for supervisory teachers and trainers collected data from 8 of them and the manual for training students collected data from 6 technical training students. All of them was done by the questionnaires to evaluate the manual's efficiency. Third, the training curriculum was implemented to 12 trainers from industries that students from Khuankhanun Industrial and Community Education College were

trained. The exercise and post test were conducted to evaluate the efficiency of training curriculum. Last, the follow up steps using the questionnaire to evaluate the satisfaction of gained knowledge and skills implementation in practice towards training curriculum and manual.

The results showed that the developed system of student internships are appropriate in the most effective level while the training curriculum are at 94.88/91.78 and 89.33, which has outperformed the criteria of 80/80 and 75. The administrator manual, the manuals for supervisory teachers and trainers, the manual for training students are the most powerful respectively. The satisfaction of the target group towards training curriculum and manual are at the highest level.

(Total 415 pages)

Keywords : Students' training System, Training Curriculum, Manual

---

Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทั้งสองท่าน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.สบสันต์ อุตกฤษฎ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ สติรยากร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือแนะนำ ติดตาม ตรวจสอบให้คำปรึกษาต่าง ๆ ด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความกรุณาตรวจสอบและเสนอแนะในการสร้างเครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการจัดสรรงบประมาณทุนการศึกษา ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูนิเทศก์ นักศึกษาฝึกงาน ผู้บริหารสถานประกอบการ และครูฝึก วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และวิทยาลัยการอาชีพควนขนุน จังหวัดพัทลุง และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้กับครอบครัว บิดา มารดา และนักศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการวิจัยต่อไป

ประจวบ จันทภาโส